
[2022-68-RE](#)

Causa 2022-68-RE

(Rodríguez Montes c/ Dinnteco Internacional, SL)

Número de registre 513-2022. Recurs d'empara

Aute del 20 de desembre del 2022

BOPA núm. 151, del 28 de desembre del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 16 de novembre del 2022, per la representació processal del Sr. Ángel Rodríguez Montes, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra la sentència del 26 d'octubre del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta "*vulneració del dret fonamental a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en dret i no arbitrària, i que no produeixi indefensió efectiva*", reconegut a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la resolució impugnada, que s'adoptin les mesures per restaurar el dret fonamental a la jurisdicció vulnerat, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, i que es declari la responsabilitat del poder judicial de l'Estat per l'error comès;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escollat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. La societat Dinnteco Internacional, SL va presentar una demanda contra la societat Invenció Noves Tecnologies A. R., SL (INTAR, SL) i contra els Srs. Diego De Haro Cervantes, Ángel Rodríguez Montes, Antoni Claveria Canal i Marguerite Coll, en què demanava, entre d'altres, la declaració solidària dels demandats de donar compliment íntegre del contracte de cessió única i exclusiva de la llicència d'exploració, comercialització i fabricació a nivell mundial del producte

"*pararrayos desionizadores de Carga Electrostática (PDCE)*"; d'inscriure a nivell mundial les patents a què fa referència el contracte per assegurar l'exercici dels drets objecte de cessió; d'abstenir-se de portar a terme directament o a través de tercer interposat qualsevol activitat que pogués comportar una pertorbació de l'exercici esmentat; d'indemnitzar-la dels danys i perjudicis per l'incompliment del contracte, imposant als defenents el pagament de les costes processals.

Les parts defenents es van oposar a la demanda; la representació processal dels Srs. Diego De Haro Cervantes i Marguerite Coll va reconvenir; i, la representació processal del Sr. Ángel Rodríguez Montes també va reconvenir, aixecant l'excepció peremptòria de manca de legitimació passiva.

1.2. El 24 de juny del 2021, la Secció Civil 6 de la Batllia va dictar una sentència mitjançant la qual va desestimar la demanda de la societat Dinnteco Internacional, SL, així com les demandes reconventionals plantejades per part del Sr. Diego De Haro Cervantes i de la Sra. Marguerite Coll i per part del Sr. Ángel Rodríguez Montes contra la societat Dinnteco Internacional, SL i va absoldre aquesta darrera de les pretensions dirigides en contra seva.

1.3. La representació processal de la societat Dinnteco Internacional, SL va formular un recurs d'apel·lació contra aquesta sentència, i, el 26 d'octubre del 2022, la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia va dictar una sentència en què decidia estimar aquest recurs d'apel·lació, revocar la sentència de la primera instància en l'apartat en què per desestimar la demanda s'aprecia l'excepció de manca de legitimació passiva dels Srs. Antoni Claveria Canal, Ángel Rodríguez Montes, Diego De Haro Cervantes i Marguerite Coll, tot retornant les actuacions a la Batllia per tal que examini, quant al fons, la bondat de les pretensions articulades. Així mateix, rectificava uns errors materials continguts en el tercer paràgraf del primer fonament jurídic.

1.4. El 16 de novembre del 2022, la representació processal del Sr. Ángel Rodríguez Montes va interposar un recurs d'empara contra la sentència del 26 d'octubre del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta "*vulneració del dret fonamental a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en dret i no arbitrària, i que no produeix indefensió efectiva*", reconegut a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació del recurrent

- El recurrent en empara considera que la sentència de la Sala Civil del 26 d'octubre del 2022 infringeix l'article 10.1 de la Constitució, i, en concret, el dret a obtenir una resolució judicial motivada i fonamentada en Dret i no arbitrària i que no produeix indefensió efectiva.

- En primer terme, entén que la Sala Civil ha actuat de manera arbitrària i que el seu raonament ha partit d'unes dades fàctiques errònies. Així, sosté que en el punt 1 de l'antecedent de fet transcriu erròniament una clàusula contractual, la qual té una transcendència fonamental en la decisió. Alhora la sentència esmenta incorrectament que els drets cedits es trobaven protegits a nivell mundial, quan la societat INTAR, SL mai va exposar que les patents estaven protegides mundialment.

- En segon terme, sustenta que la desestimació de l'excepció de legitimació passiva s'efectua de manera incoherent i que la interpretació no és raonable, perquè de la literalitat del contracte ell mateix i els altres codemandats no compareixen com a propietaris de les patents, sinó solament com

a socis i propietaris de la societat.

- Després d'esmentar el principi de legalitat processal, que regeix tota l'activitat judicial, refereix que la interpretació de les normes legals s'ha de fonamentar en arguments raonables i lògics. Segons el seu parer, la interpretació de la Sala Civil és una valoració absolutament subjectiva que no es recolza en cap fet provat, alhora que resulta no raonable des de la perspectiva lògica o jurídica.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració del dret esmentat, que anul·li la resolució impugnada, que s'adoptin les mesures per restaurar el dret fonamental a la jurisdicció vulnerat, d'acord amb les disposicions de l'article 92.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, i que es declari la responsabilitat del poder judicial de l'Estat per l'error comès.

2.2. Argumentació de la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Civil, en el fonament de dret quart de la sentència impugnada, desestima l'acolliment de l'excepció de manca de legitimació passiva pels motius següents.

- En primer lloc, exposa que el concepte de legitimació, com a adequació entre la titularitat jurídica afirmada i l'objecte jurídic pretès, requereix una coherència entre la qualitat atribuïda i les conseqüències jurídiques que es reclamen per la part. I indica que la societat apel·lant defensava que la intervenció dels titulars de les participacions de la societat INTAR, SL era imprescindible a causa dels drets que ostentaven sobre les patents i que només ells podien donar compliment íntegre al contracte.

- En segon lloc, considera que la resolució d'aquesta controvèrsia s'havia d'efectuar des de la perspectiva del contracte de cessió del 7 d'octubre del 2013. El rol assumit pels demandats resultava ambigu. Així, es diu que actuaven en qualitat de propietaris i en representació de la societat INTAR, SL, immediatament després se sostenia que també actuaven en el seu propi nom com a propietaris de l'empresa.

- Assenyala que, en realitat, les patents pertanyen als seus socis i que aquesta circumstància havia estat admesa pels propis titulars de les participacions. A més, la cessió de la llicència a la societat Dinnteco, SL inclou la certificació de comprensió de les patents, de les quals INTAR, SL i/o qualsevol dels seus socis son propietaris, ampliant així l'àmbit subjectiu del contracte.

- Manifesta també que, des de la perspectiva de la Llei de patents, el dret de patent es concedeix als inventors i sense que consti cap cessió dels titulars de la patent a INTAR, SL, la qual cosa justifica la necessària participació dels seus titulars en el contracte. En aquest sentit, la Sala Civil entén que la cessió dels drets relatius a la patent només es podia efectuar pels signataris del contracte i la seva legitimació és inqüestionable.

- Per aquests motius, estimava el recurs d'apel·lació de la societat Dinnteco Internacional, SL pel que feia a l'excepció de manca de legitimació dels apel·lats i retornava les actuacions a la Batllia per tal d'examinar les seves pretensions en el fons.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. L'admissió d'un recurs d'empara exigeix complir amb uns pressupòsits d'acreditació de la legitimitació (articles 36 i 87 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional), amb uns pressupòsits formals (articles 36 i 88 de la mateixa Llei) i amb uns altres pressupòsits objectius, alhora que el recurs ha d'estar dotat del necessari contingut constitucional.

Correspon ara examinar si en aquest recurs d'empara, com exigeix l'article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, per poder ser admès a tràmit, les infraccions denunciades posseeixen el necessari i suficient contingut constitucional, atès que si manquen manifestament d'aquest el recurs no podrà ser admès a tràmit.

3.3. El recurs d'empara es fonamenta, en primer lloc, en l'existència d'errades fàctiques que, a criteri del recurrent, son transcendents per a la decisió d'aquest afer.

Les referides errades fàctiques, consistents en la traducció errònia d'una clàusula contractual (en què es tradueix del castellà "*en su caso, si se obtuvieran*" per "*en el cas que aquests es desenvolupin*" i que els drets es trobaven mundialment protegits, no tenen la transcendència rellevant que la part recurrent els vol atribuir.

Quant a l'errada de traducció, aquesta no té cap connexió per decidir a favor o en contra de l'admissió de l'excepció de legitimitació passiva, la qual constitueix el nucli de la decisió de la Sala Civil i contra la qual es presenta el recurs d'empara.

I, pel que fa a l'al·lusió al fet que la sentència de la Sala Civil atribueix incorrectament una protecció mundial als drets cedits, la menció a la protecció a nivell mundial la destaca la part apel·lant en el seu recurs i no la Sala Civil. Aquesta en el segon fonament de dret diu clarament que les patents d'invenció es van obtenir a Espanya, a França i a Amèrica. I en aquest segon fonament de dret torna a referir la pretensió de l'apel·lant que la cessió es va fer a nivell mundial i que reclamava que es dictés sentència declarant l'obligació d'inscriure la patent a nivell mundial. Per tant, tampoc aquesta pretesa errada té cap transcendència quant a la vulneració del dret a la jurisdicció de l'article 10.1 de la Constitució.

3.4. En segon lloc, el recurrent exposa que la desestimació de l'excepció de legitimitació passiva s'efectua de manera incoherent i que la interpretació no és raonable, perquè de la literalitat del contracte els demandats no compareixen com a propietaris de les patents sinó solament com a socis i propietaris de l'empresa INTAR, SL. Afirmar que la interpretació de la Sala Civil és una valoració absolutament subjectiva que no es recolza en cap fet provat, alhora que resulta no raonable des de la perspectiva lògica o jurídica.

3.5. Aquest Tribunal Constitucional s'ha pronunciat en diverses ocasions sobre el deure de motivació (veg. per ex. la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE, i, la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE). La doctrina del Tribunal ha estat constant en destacar que el deure de motivar les resolucions judicials, no només present a l'article 10, sinó també a l'article 86.2 de la Constitució ("*2. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en*

l'ordenament jurídic i notificades fefaentment"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades. La motivació és una conseqüència de la bona administració de Justícia (veg. la sentència del Tribunal Europeu dels Drets Humans recaiguda en la causa *García Ruiz c/ Espanya*, GC núm. 30544/96, del 21 de gener de 1999, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és aquell que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues (veg. la sentència recaiguda en la causa *Georgiadis c/ Grècia*, núm. 21522/93, del 29 de maig de 1997, §42-43, i la sentència recaiguda en la causa *Higgins c/ França*, núm. 134/1996/753/952, del 19 de febrer de 1998, §42-43).

3.6. Des de l'òptica del cànon de constitucionalitat descrit no es pot convenir amb el recurrent en empara que la resolució sigui no raonable, arbitrària, alhora que constitueixi una interpretació subjectiva que no es recolza des del punt de vista lògic o jurídic.

La Sala Civil ha justificat la seva decisió de refusar l'excepció de legitimació passiva i, per tant, entendre que la intervenció dels demandats era imprescindible i ho ha fet des de la interpretació del contracte de cessió de dret del 7 d'octubre del 2013.

La Sala Civil exposa, en primer terme, que la redacció del contracte és ambigua: s'indica la seva intervenció en concepte de propietaris i en representació d'INTAR, SL, i immediatament després s'afirma que també actuen en el seu propi nom, com a propietaris de l'empresa.

En segon terme, manifesta que encara que en el contracte s'indiqui que la societat INTAR, SL és la titular de les patents, en realitat aquestes pertanyen als seus socis i aquest fet ha estat admès en el certificat del 25 de març del 2014. Se certificava que comprenia les patents d'INTAR, SL i/o de qualsevol dels seus socis, amb la qual cosa s'ampliava l'àmbit subjectiu del contracte per la via dels actes propis.

Afegeix també que esdevenia aplicable la Llei de patents andorrana del 10 de juny de 1999, la qual exigia la intervenció dels inventors en la transmissió, de manera que es justificava la necessària participació dels titulars en el contracte i en el procés.

3.7. D'això que s'acaba d'exposar, se'n desprèn que la Sala Civil ha efectuat una interpretació del contracte de cessió, en consonància amb la normativa andorrana de patents, per concloure que la intervenció dels inventors era necessària per a la cessió dels drets referents a la patent.

Aquesta interpretació és raonable, lògica i adequada a la valoració probatòria realitzada, de manera que tampoc aquest motiu de recurs gaudeix del necessari contingut constitucional per ser admès (article 37.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

Per tot això que s'ha exposat,

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-68-RE interposat per la representació processal del Sr. Ángel Rodríguez Montes contra la sentència del 26 d'octubre del 2022, dictada per la Sala Civil del Tribunal Superior de Justícia.
2. Notificar aquest aute a la representació processal del recurrent, al president de la Batllia, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.
3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 de desembre del 2022.

Jean-Yves Caillet
President

Joan Manel Abril Campoy
Vicepresident

Dominique Rousseau
Magistrat

Josep-D. Guàrdia Canela
Magistrat